

**VÝNOS MINISTRA ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY Č. 17 /2018,
KTERÝM SE STANOVÍ STANDARDY KVALITY PÉČE O DĚTI
VE ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH PRO VÝKON ÚSTAVNÍ VÝCHOVY NEBO OCHRANNÉ VÝCHOVY
A PRO PREVENTIVNĚ VÝCHOVNOU PÉČI**

**ČÁST PRVNÍ
ÚVODNÍ USTANOVENÍ**

**Čl. 1
Předmět úpravy**

Výnos stanoví standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči, standardy kvality služeb ambulantních středisek výchovné péče a podrobnosti poskytování metodické podpory zařízení ze strany diagnostických ústavů a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“). Vychází přitom ze zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, ze zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ze zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, z vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a z vyhlášky č. 458/2005 Sb., kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče. Standardy nenahrazují zákonné normy, cílem je zejména rozvoj kvality péče a služeb v zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a preventivně výchovné péče.

**Čl. 2
Obecná ustanovení**

- (1) Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a preventivně výchovné péče jsou souborem kritérií, která definují a nastavují úroveň kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči, a to pro dětské domovy, dětské domovy se školou, výchovné ústavy, diagnostické ústavy a jiné než ambulantní formy středisek výchovné péče (dále jen „zařízení“). Standardy stanovují úroveň kvality péče o děti v zařízeních v oblasti výchovně vzdělávací, personální, materiální a v oblasti organizační. Jejich účelem je nastavení a udržení srovnatelné úrovně kvality poskytované péče v jednotlivých zařízeních a zvyšování kvality péče o děti v zařízeních.
- (2) Standardy kvality služeb ambulantních středisek výchovné péče (dále jen „středisko“) jsou souborem kritérií, která definují a nastavují úroveň kvality služeb ambulantních středisek. Standardy stanovují úroveň kvality služeb v oblasti intervenční, personální, materiální a v oblasti organizační. Jejich účelem je nastavení a udržení srovnatelné úrovně kvality poskytovaných služeb v jednotlivých střediscích a zvyšování jejich kvality.

- (3) Diagnostický ústav je subjektem, který zajišťuje ve svém územním obvodu metodické vedení ¹⁾ a poskytování metodické podpory při naplňování standardů kvality v zařízeních a střediscích.
- (4) Národní ústav pro vzdělávání je subjektem, který zajišťuje přípravu a realizaci vzdělávání pro pracovníky diagnostických ústavů, kteří jsou pověřeni realizací metodické podpory v zařízeních a střediscích.

ČÁST DRUHÁ

Čl. 3

Standardy kvality

- (1) Standardy kvality stanovují kritéria kvality pro účely
- a) sebereflexe a sebehodnocení pracovníků zařízení a středisek,
 - b) metodického vedení pracovníků zařízení a středisek,
 - c) hodnocení jejich naplňování.
- (2) Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče jsou členěny do pěti tematických oblastí. Každá oblast obsahuje shrnující záměr standardu a konkrétní kritéria kvality. Standardy kvality péče jsou uvedeny v příloze č. 1.
- (3) Standardy kvality péče se člení na standardy základní a standardy rozvojové. Základní standardy konkretizují požadavky vyplývající z platných právních předpisů, které se vztahují ke kvalitě péče a mají přímou vazbu na výchovu a vzdělávání. Naplňování těchto standardů je zásadní. Rozvojové standardy definují požadavky, které jsou ve vztahu k existujícím normám nadstandardní a tím stanovují směr vývoje kvality poskytované péče.
- a) Standardy základní jsou:
- 1.3, 1.5, 1.6, 1.8, 1.10, 1.11,
 - 2.1, 2.2, 2.3, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.12, 2.14, 2.21, 2.22, 2.23, 2.30, 2.34, 2.36,
 - 3.1, 3.2, 3.5, 3.7,
 - 4.1, 4.2, 4.4, 4.5, 4.6,
 - 5.1, 5.2.
- b) Standardy rozvojové jsou:
- 1.1, 1.2, 1.4, 1.7, 1.9, 1.12,
 - 2.4, 2.11, 2.13, 2.15, 2.16, 2.17, 2.18, 2.19, 2.20, 2.24, 2.25, 2.26, 2.27, 2.28, 2.29, 2.31, 2.32, 2.33, 2.35, 2.37, 2.38, 2.39,
 - 3.3, 3.4, 3.6,
 - 4.3,
 - 5.3.

¹⁾ § 8 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- (4) Standardy kvality služeb ambulantních středisek jsou členěny do šesti tematických oblastí. Každá oblast obsahuje shrnující záměr standardu a konkrétní kritéria kvality. Standardy kvality služeb ambulantních středisek jsou uvedeny v příloze č. 2.

Čl. 4 **Metodická podpora**

- (1) Účelem metodické podpory je
- a) podpora dobré praxe odpovídající standardům kvality a případné navržení doporučení ke změně,
 - b) poskytnutí metodické podpory při naplňování doporučení,
 - c) včasná identifikace možných rizik, která by vyžadovala zásah zřizovatele.
- (2) Metodickou podporu vykonává
- a) v diagnostických ústavech ministerstvo ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání, a to nejméně 1x za rok,
 - b) v ostatních typech zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy a střediscích odborných pracovníků spádového diagnostického ústavu (metodický průvodce), a to vždy na žádost zařízení nebo střediska.
- (3) Metodické průvodce, kteří vykonávají metodickou podporu v zařízeních a střediscích, pověřuje ředitel diagnostického ústavu. Těmito pracovníky může být psycholog, speciální pedagog, popřípadě jiný odborný pedagogický pracovník, který splňuje předpoklady stanovené zákonem o pedagogických pracovnících, praxi v oblasti ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo preventivně výchovné péče nejméně 5 let a absoluuje vzdělávání ke standardům kvality minimálně dvakrát ročně. Seznam pověřených pracovníků diagnostický ústav aktualizuje a zasílá ministerstvu a Národnímu ústavu pro vzdělávání vždy po pověření nového metodického průvodce a souhrnně k 30. červnu kalendářního roku.
- (4) Metodická podpora pro zavádění standardů v diagnostickém ústavu zahrnuje ze strany ministerstva a Národního ústavu pro vzdělávání zejména:
- a) přípravu a realizaci metodických návštěv v diagnostických ústavech;
 - b) seznámení se s naplňováním standardů kvality v praxi daného pracoviště;
 - c) formulování zpětné vazby a komunikaci s ředitelem zařízení či vedoucím pracoviště ohledně zavádění doporučených změn;
 - d) tvorbu zprávy o uskutečnění metodické podpory;
 - e) přípravu a realizaci vzdělávání pracovníků zařízení, vzdělávání je zaměřené na naplňování standardů kvality a vychází ze systematického vyhodnocování naplňování standardů kvality v praxi.
- (5) Metodická podpora ze strany metodických průvodců diagnostických ústavů směrem k zařízením a střediskům zahrnuje zejména:
- a) stanovení rozsahu metodické podpory v zařízení nebo ve středisku ve vztahu ke standardům kvality;
 - b) přípravu a organizaci metodických návštěv ve spolupráci s ředitelem zařízení nebo vedoucím střediska;

- c) seznámení se s naplňováním standardů kvality ve stanoveném rozsahu;
 - d) tvorbu závěrů, přípravu doporučení a jejich sdělení řediteli zařízení nebo vedoucímu střediska;
 - e) metodickou práci s ředitelem zařízení nebo vedoucím střediska a jím pověřenými pracovníky na přípravě postupu realizace doporučených změn;
 - f) tvorbu zprávy o uskutečnění metodické podpory, která je určena řediteli zařízení nebo vedoucímu střediska, ve kterém byla metodické návštěva realizována;
 - g) následnou návštěvu pracovníka diagnostického ústavu s cílem podpory v realizaci navržených doporučení, vyžaduje-li to povaha navržených doporučení;
 - h) tvorbu dodatku ke zprávě, byla-li realizována následná návštěva.
- (6) Podle povahy a rozsahu metodické podpory se pro seznámení se s naplňováním standardů kvality použijí tyto zdroje:
- a) písemné podklady a elektronické zdroje,
 - b) rozhovor s vedoucím pracovníkem, se zaměstnanci, s dětmi,
 - c) vlastní pozorování,
 - d) rozhovor s rodinou dítěte či s jinou osobou dítěti blízkou, zpětná vazba od pracovníků orgánů sociálně právní ochrany dětí, zpětná vazba od školy.
- (7) Výstupem metodické podpory v zařízeních a střediscích je zpráva o uskutečnění metodické podpory v místě zařízení nebo střediska, která obsahuje zejména rozsah metodické podpory, závěry z posouzení naplňování standardů kvality péče nebo služeb a doporučení pro zařízení nebo středisko, a je-li součástí metodické podpory také následná návštěva, pak dodatek ke zprávě. Zpráva a dodatek ke zprávě je vždy projednána s ředitelem zařízení, v případě výstupů ke středisku je zpráva projednána současně s ředitelem zařízení a s vedoucím střediska, ve kterém byla metodická podpora realizována. Zprávu a dodatek ke zprávě obdrží ředitel zařízení nebo střediska.
- (8) Zpráva o poskytnutí metodické podpory zařízení nebo středisku (formulář v příloze č. 3) obsahuje místo, datum a dobu konání metodické návštěvy, stanovený rozsah metodické podpory a její argumentace, stěžejní závěry z posouzení naplňování standardů, stěžejní doporučení pro zařízení nebo středisko a vyjádření k potřebě realizace následné návštěvy. Je-li součástí metodické podpory také následná návštěva, pak dodatek ke zprávě z následné návštěvy shrne realizované aktivity a výsledky v plnění doporučení.
- (9) Diagnostický ústav podává ministerstvu vždy k 30. červnu kalendářního roku informace o průběžné metodické podpoře zařízením a střediskům v podobě blíže stanovené v příloze č. 3.

Čl. 5

Hodnocení kvality poskytované péče

- (1) Kvalita péče poskytované dětem v zařízení a kvalita služeb ambulantních středisek se hodnotí podle standardů kvality.

- (2) Hodnocení naplňování standardů kvality vykonává Česká školní inspekce v rámci inspekční činnosti²⁾.
- (3) Ministerstvo poskytne České školní inspekci seznam doporučených přizvaných osob³⁾.
- (4) Náležitosti realizace inspekční činnosti v zařízeních a střediscích stanoví Česká školní inspekce svými interními postupy.
- (5) Česká školní inspekce poskytuje Národnímu ústavu pro vzdělávání a ministerstvu zpracované výstupy z inspekční činnosti (inspekční zprávy) týkající se hodnocení kvality péče o děti v zařízeních a kvality služeb ve střediscích.

Čl. 6

Vzdělávání odborných pracovníků

- (1) Ministerstvo prostřednictvím Národního ústavu pro vzdělávání zajišťuje vzdělávání metodických průvodců a sledování procesu zavedení požadované úrovně kvality péče v zařízení a kvality služeb ve středisku do praxe.
- (2) Národní ústav pro vzdělávání odpovídá za přípravu a realizaci vzdělávání pro odborné pracovníky středisek výchovné péče a odborné pracovníky zařízení.
- (3) Národní ústav pro vzdělávání zajišťuje přípravu podkladů pro evaluaci naplňování účelu standardů. Za tímto účelem ve spolupráci s ministerstvem využívá data získaná z výstupů metodické podpory a zpráv z inspekční činnosti, realizuje doplňkový výzkum a každoročně vytváří a ministerstvu předkládá k 31. prosinci daného roku evaluační zprávu, kterou současně zasílá pro informaci také České školní inspekci.

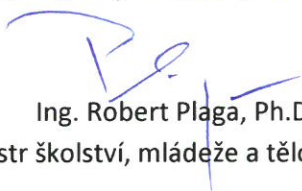
ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. 7

Tímto výnosem se ruší Výnos ministryně školství, mládeže a tělovýchovy č. 5/2016 .

Tento Výnos nabývá účinnosti dnem 15. 9. 2018 .

Ing. Robert Plaga, Ph.D.

ministr školství, mládeže a tělovýchovy

²⁾) § 174 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

³⁾) Přizvanou osobou pro tuto oblast by měl být psycholog, speciální pedagog, popřípadě jiný odborný pedagogický pracovník, který splňuje předpoklady stanovené zákonem o pedagogických pracovnících, má praxi v oblasti ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo preventivně výchovné péče nejméně 3 roky a absolvuje vzdělávání ke standardům kvality péče v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo standardům kvality služeb ve střediscích výchovné péče.

Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči.

Úvodní ustanovení

Pro každý jednotlivý standard kvality péče platí zároveň osm základních zásad:

- (1) Realizace péče v souladu s nejlepším zájmem dítěte, s ohledem na jeho věk, rozumové schopnosti, duševní a tělesný zdravotní stav a rodinný kontext.
- (2) Realizace péče v souladu s individuálními potřebami dítěte.
- (3) Směřování péče k rozvoji samostatnosti, aktivní účasti dítěte ve společnosti, k posilování sebedůvěry, identity dítěte a k rozvoji tělesných, duševních, citových a sociálních dovedností dítěte.
- (4) Plnění požadavků na typ péče dle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů.
- (5) Soulad péče s principem rovného přístupu k dětem zejména bez ohledu na rasu, barvu pleti, pohlaví, jazyk, náboženství, politické nebo jiné přesvědčení, národnostní, etnický nebo sociální původ, právní či společenské postavení, socioekonomické možnosti, zdravotní postižení, sexuální orientaci atd.
- (6) Zajišťování naplňování práv dětí.
- (7) Vycházení z aktuálních odborných poznatků, využívání moderních, inovovaných a ověřených metod práce.
- (8) Naplňování deklarovaných postupů v praxi.

1 VYMEZENÍ ČINNOSTI A INFORMOVANOST

Zařízení dostatečným a vhodným způsobem informuje děti, jak o ně bude v zařízení pečováno, s kým jej budou sdílet, kdo se o ně bude starat, co mají dělat v případě, když se cítí nespokojené, a co se od nich očekává. Zařízení má zpracované informace o své činnosti, které jsou srozumitelné a dostupné dětem, osobám odpovědným za výchovu a dalším příslušným subjektům. Zařízení realizuje mechanismy vedoucí k prevenci a nápravě porušení práv a povinností, o kterých jsou informovány děti, osoby odpovědné za výchovu i zaměstnanci.

1 A Účel a záměr činnosti

- 1.1 Zařízení má písemně stanovenou specifikaci cílové skupiny.
- 1.2 Zařízení má písemně definovány své cíle, činnost, poslání, zásady a základní principy poskytované péče, které respektují individuální kontext situace dítěte a jeho rodinné situace a kontinuitu jeho vývoje.
- 1.3 Místo a doba, během níž je péče poskytována, odpovídají cílům zařízení, potřebám cílové skupiny a potřebám těch, kteří jsou poskytováním péče dotčeni.

- 1.4 Zařízení má písemně specifikovanou svoji úlohu v systému péče o ohrožené děti na místní, regionální, případně nadregionální úrovni.

1 B Informovanost

- 1.5 Zařízení informuje děti, osoby odpovědné za výchovu, zaměstnance a odbornou veřejnost o poskytované péči, jejích cílech, zásadách a dostupnosti, a to pro dítě a osoby odpovědné za výchovu ve formě přiměřené věku, dovednostem, jazykovým kompetencím a životní situaci, v níž se nachází.
- 1.6 Zveřejňované informace odpovídají skutečnosti a jsou průběžně aktualizovány.

1 C Kvalita a efektivita péče

- 1.7 Zařízení uplatňuje interní a externí mechanismy pravidelného hodnocení naplňování poslání, cílů a kvality poskytované péče včetně vyhodnocování zpětných vazeb a stížností (např. vyhodnocování PROD, supervize, porady o dětech, jednání pedagogické rady, stížnosti, evaluační dotazníky, dotazníkové šetření, zpětné vazby ze správy atd.).
- 1.8 Zařízení zjišťuje názory od dětí a osob odpovědných za výchovu na poskytovanou péči.
- 1.9 Do evaluace péče poskytované zařízením jsou zapojováni také zaměstnanci.
- 1.10 Zařízení má písemně definovány postupy, jak mohou děti a blízké osoby dítěte podat stížnost, jak je stížnost evidována a jak je s ní dále nakládáno. Zařízení zajistí, aby v řešení stížnosti nebyla zapojena osoba, která je předmětem stížnosti a dále minimalizuje riziko, že bude s dítětem nebo blízkou osobou dítěte po podání stížnosti zacházeno negativně z důvodu řešení stížnosti.
- 1.11 Děti a osoby odpovědné za výchovu jsou srozumitelně informovány o možných formách stížností (formální, neformální apod.), o tom, jak a komu si mohou stěžovat, jak bude stížnost evidována, kdo a jak ji bude vyřizovat a v jaké lhůtě. Jsou jim k dispozici kontaktní údaje na osoby, kterým si mohou stěžovat.
- 1.12 Z hodnocení kvality péče a stížností jsou vyvozována příslušná opatření v další péči o děti, jejichž efektivita je následně sledována.

2 PRŮBĚH PÉČE A NÁVAZNÉ SLUŽBY

Zařízení realizuje přijetí, pobyt i odchod dítěte ze zařízení s respektem k potřebám dítěte a jeho zájmům. Zařízení dítěti poskytuje individuální podporu pro jeho komplexní rozvoj, uskutečňování vzdělávacích a výchovných cílů a pro přípravu na samostatný život, podporuje dítě v udržení kontaktů s jejich blízkými osobami a na rozhodování o důležitých aspektech svého života. Děti a osoby odpovědné za výchovu jsou seznámeny se svými právy a povinnostmi a vědí, co se od nich očekává.

2 A Umístování a přijímání dítěte

- 2.1 Přijetí dítěte je realizováno v úzké spolupráci se všemi příslušnými zúčastněnými. Zařízení projednává s dítětem, osobou odpovědnou za výchovu a relevantními subjekty, přání a představy, očekávání, cíle a možnosti péče. Názor všech zúčastněných je aktivně zjišťován, zvažován a je mu přikládána váha.
- 2.2 Zařízení vytváří podmínky pro spolupráci s rodinou dítěte nebo náhradní rodinou a příslušnými subjekty při realizaci přechodu dítěte do rodiny nebo do náhradní rodinné péče.
- 2.3 Zařízení seznamuje děti a osoby odpovědné za výchovu s jejich povinnostmi vyplývajícími z pobytu nebo činnosti dítěte v zařízení a s postupy pro podporu a kontrolu jejich naplňování a s důsledky při nedodržení povinností.
- 2.4 Při přijímání dítěte zařízení vyžaduje potřebnou dokumentaci a dostatečné informace o dítěti a vytváří vhodné podmínky pro jeho přijetí, při předávání dítěte zajišťuje předání potřebné dokumentace a informací.
- 2.5 Dítě je o plánovaném umístění nebo přemístění (např. v rámci zařízení, z jednoho zařízení do druhého apod.) a jeho důvodu s dostatečným předstihem informováno, dítěti i jeho rodině je poskytována při umístění nebo přemístění dítěte podpora.
- 2.6 Dítě dostává při přijetí a dále v průběhu péče, kdykoli je to potřeba, informace zejména o důvodu a předpokládané délce umístění, o chodu zařízení, na koho se může obracet, když bude potřebovat pomoc, o tom, jak bude probíhat kontakt s jeho blízkými osobami, o naplňování svých práv a o svých povinnostech.
- 2.7 Zařízení podporuje společné umístění sourozenců a uvnitř zařízení vytváří podmínky pro jejich blízké soužití (např. umístění v jednom pokoji, rodinné skupině apod.) Pokud společné umístění sourozenců není ze závažných důvodů realizováno, zařízení aktivně podporuje udržování pravidelného osobního kontaktu mezi sourozenci.
- 2.8 Dítě má možnost přinést si do zařízení své oblíbené předměty a věci denní potřeby (zejména ošacení, hračky, fotografie, knihy), které chce mít u sebe. Zařízení aktivně podporuje brzký kontakt dítěte s příbuznými a se společensky blízkými osobami po přijetí do zařízení.
- 2.9 Dohoda o dobrovolném pobytu dítěte se zákonným zástupcem dítěte musí obsahovat konkrétní cíle pobytu, vymezení délky pobytu, práva a povinnosti smluvních stran a výpovědní důvody. Má vypracována pravidla pro situace, kdy lze umístění dítěte/ zletilé nezaopatřené osoby do zařízení na základě dohody odmítnout. Při uzavírání dohod je postupováno tak, aby se na jejich vzniku dotčené strany aktivně podílely a aby mohly rozumět účelu a obsahu dohod.

Není určen pro DD, DDŠ, VÚ (týká se DÚ a SVP)

- 2.10 Smlouva o prodlouženém pobytu v zařízení musí obsahovat konkrétní vymezení práv a povinností smluvních stran, výpovědní důvody a lhůty. Výpovědní lhůty mají zohlednit důvod výpovědi i postavení zletilé nezaopatřené osoby tak, aby bylo minimalizováno riziko jejího sociálního vyloučení. Při uzavírání smlouvy je postupováno tak, aby se na jejich vzniku dotčené strany aktivně podílely a aby mohly rozumět účelu a obsahu dohod.

Není určen pro DDÚ.

2 B Výkon péče

- 2.11 Zařízení aktivně předchází vzniku předsudků a jejich negativních dopadů na děti ze strany okolí zařízení, ke kterému by mohlo dojít v souvislosti s poskytováním péče.
- 2.12 Zařízení zajišťuje prevenci rizikového chování. Preventivní postupy využívají mezioborového přístupu, odpovídají potřebám cílové skupiny a podporují ji v dosažení optimálního tělesného, duševního a sociálního zdraví. Postupy směřují vždy k minimalizaci rizik spojených s rizikovým chováním.
- 2.13 Zařízení zajišťuje individuální výchovu ke zdravému životnímu stylu, k péči o tělo, sexuální výchovu včetně výchovy k partnerství a rodičovství.
- 2.14
 - a) Zařízení aktivně vytváří podmínky (včetně organizačních a administrativních pravidel) pro vytvoření a/nebo udržování kontaktu dítěte s rodinou a blízkými osobami ve formě návštěv rodičů a blízkých osob v zařízení a/nebo návštěv dítěte u rodičů.
 - b) Zařízení aktivně vytváří podmínky (včetně organizačních a administrativních pravidel) pro vytvoření a/nebo udržování kontaktu dítěte s rodinou a blízkými osobami ve formě telefonické, elektronické a listinné korespondence.
- 2.15 Dětem je poskytována podpora a pomoc pro poznávání a orientaci v jejich osobním životním příběhu (např. uchovávání fotografií ze života dítěte, předmětů symbolizujících vzpomínky, vedení podstatných informací, apod.).
- 2.16 Zařízení má zpracován Program rozvoje osobnosti dítěte (v SVP Individuální výchovný plán), který obsahuje podrobnosti stanovené přílohou č. 3. Zařízení zajišťuje, že PROD je implementován do programů a činností s dětmi a je živým nástrojem péče o dítě. S obsahem PROD u dítěte seznámeno a může se k němu vyjádřit.
- 2.17 Zařízení určí klíčového pracovníka (pedagogický pracovník či sociální pracovníce) pro každé dítě a písemně stanoví jeho roli ve vztahu k naplňování potřeb dítěte. Dítě je o roli klíčového pracovníka informováno a může se k určení vyjádřit.
- 2.18 Vztahy pracovníků k dětem v zařízení jsou založeny na respektu a porozumění. Pracovník věnuje dítěti individuální pozornost, snaží se o budování důvěry v jejich vzájemném vztahu a podporuje dítě v naplňování jeho potenciálu. Jsou nastaveny mechanismy prevence vzniku předsudků a jejich negativních dopadů na děti.
- 2.19 Zařízení podporuje zapojení dítěte do sociálních vztahů v rámci zařízení, podporuje navazování přátelských vztahů mezi dětmi a předchází vzniku jakýchkoli forem izolace od ostatních nebo vzniku šikany.
- 2.20 Motivační systém výchovně-vzdělávacího procesu je transparentní pro děti a zaměstnance, respektuje cíle, zásady a principy péče a práva všech zúčastněných osob, upřednostňuje pozitivní motivaci dítěte.
- 2.21 Pedagogičtí pracovníci i děti jsou seznámeni s možnými následky nepatřičného chování dětí a zvolené výchovné postupy jsou v souladu s výchovnými cíli, přiměřené a časově omezené. Společně s dítětem je zjišťována příčina jeho chování a dítě je povzbuzováno v přijetí odpovědnosti za vlastní chování. O realizovaných opatřeních ve výchově u dětí je veden záznam a jsou součástí osobního spisu dítěte.

- 2.22 Způsob fungování zařízení zajišťuje dítěti ochranu jeho osobního prostoru a soukromí, a to především v těchto oblastech: uchovávání osobních věcí dítěte, jejich kontroly a úklidu, vstup do pokoje dítěte, návštěvy, prohlídky dětí, zacházení s papírovou a elektronickou korespondencí a s účty na sociálních sítích, telefonické hovory, užívání mobilního telefonu, vykonávání osobní hygieny, podávání léků případně výkon zdravotnické pomoci, získávání potřeb osobní hygieny, možnost „být“ sám.
- 2.23 Dítě má v rámci výchovné nebo rodinné skupiny prostor, kde si může uchovávat své osobní věci uzamčené a má k nim volný přístup. Přístup dalších osob do těchto prostor dítěte je specifikován a jsou s ním seznámeni pracovníci zařízení i dítě.
- 2.24 Program zařízení zajišťuje poměr mezi volným a řízeným časem dětí.
- 2.25 Zařízení preferuje a vytváří příležitosti k tomu, aby dítě využívalo veřejně dostupných služeb mimo zařízení (škola, mateřská škola, zájmové kroužky apod.).
- 2.26 Děti jsou podporovány v navazování kontaktů a k trávení svého volného času mimo zařízení v přirozeném sociálním prostředí dítěte.
- 2.27 Děti jsou podporovány ve zvládání situací, které souvisí s riziky při učení se samostatnosti a odpovědnosti.
- 2.28 Dítě je průběžně připravováno na samostatný život. Zařízení zabezpečuje, aby bylo dítě vedeno k tomu, aby přejímalo odpovědnost za své denní povinnosti, je podporováno např. v zacházení s penězi, ve zvládání právních záležitostí, ve správě bankovního účtu, pojištění, spoření a dalších praktických záležitostech, je podporováno v zapojování se do sociální sítě, v navazování a udržování vztahů, v organizaci svého volného času a v osvojování si dalších potřebných životních dovedností.
- 2.29 Způsob fungování zařízení vytváří příležitosti k tomu, aby dítě činilo každodenní volby a rozhodnutí v běžných záležitostech. Vytváří příležitosti pro děti aktivně se podílet přímým zapojením do činností souvisejících s běžným chodem zařízení.
- 2.30 Dítě je podporováno a provázeno v aktivním a svobodném výběru školy a své budoucí kariéry respektující jeho vzdělávací možnosti. Názor dítěte na výběr školy a oboru je vyhledáván a v maximální možné míře respektován.
- 2.31 Zařízení uplatňuje postupy spolupráce se školou (např. účast na třídních schůzkách, ohlašování nepřítomnosti dítěte na vyučování apod.) a tyto postupy dbají na prevenci negativního nálepkování dítěte ve škole, který by mohl vzniknout v souvislosti s poskytováním péče.
- 2.32 Děti jsou motivovány ke vzdělávání, je jim zajištěn přístup k doučování v případě potřeby a je jim poskytována podpora při domácí přípravě do školy.
- 2.33 Zařízení uplatňuje postupy a má určené odpovědné osoby pro zdravotní péči o dítě v rámci zařízení (spolupráce se zdravotnickým zařízením, podávání léků, postupy při nemoci dítěte, informovanost rodičů), zohledňuje při zprostředkování lékařské péče názor dítěte.
- 2.34 Zařízení na základě odborného posouzení zdravotního stavu dítěte jej směřuje k takovému typu specializované péče, která nejlépe zajišťuje řešení jeho problémů a je ve shodě s jeho potřebami a zájmy.

- 2.35 V rámci prodlouženého pobytu zletilé nezaopatřené osoby v zařízení jsou pro ni upravena pravidla a účast na chodu zařízení tak, aby podporovala rozvoj jejích životních dovedností a samostatného života.

Není určen pro SVP a DDÚ.

2 C Ukončování péče

- 2.36 Zařízení má písemně zpracovány postupy ukončování péče a přípravy na samostatný život. Dítě je na odchod ze zařízení/ukončení programu připravováno.

- 2.37 Zařízení vyhodnocuje potřeby dítěte pro samostatný život a nastavuje postupy k podpoře úspěšného přechodu dítěte do samostatného života. Před odchodem z péče do samostatného života je dítě provázeno v plánování a přípravě zejména těchto oblastí: vzdělávání, zaměstnání, ubytování, správa financí a možnosti finanční podpory (např. sociální dávky apod.), jednání s úřady, péče o zdraví, přístup ke zdravotním službám a službám dalších potřebných specialistů, udržení sociálních kontaktů, vytváření nové sítě podpory a poradenství atd. Mladý dospělý obdrží seznam kontaktních míst a osob, na které se může obrátit v případě náhlých nebo krizových událostí. Na přípravách se podílí také osoba odpovědná za výchovu a další odpovědné orgány.

Není určen pro SVP a DDÚ.

- 2.38 Pro odcházející dítě zařízení připraví rozloučení a poskytuje mu podporu.

- 2.39 Zařízení uplatňuje následnou podporu a poradenství pro mladého dospělého, který opustí péči, a tyto způsoby respektují individuální potřeby mladého dospělého a kladou důraz na zachování a udržení vztahů dítěte, které si v zařízení vytvořilo. S těmito možnostmi zařízení mladého dospělého před odchodem včas a srozumitelně seznamuje.

Není určen pro SVP a DDÚ.

3 PERSONÁLNÍ AGENDA

Zařízení zaměstnává dostatek kvalifikovaných zaměstnanců, kteří jsou odborně podporováni a znají své kompetence a odpovědnosti. Zařízení uplatňuje odpovědný výběr zaměstnanců a dalších příslušných osob (dobrovolníků, stážistů atd.). Existují mechanismy prevence a kontroly, které zabraňují možnosti nevhodného jednání s dětmi.

- 3.1 Zařízení má specifikovány kvalifikační nároky na zaměstnance, které odpovídají druhu poskytovaných služeb, počtu a potřebám dětí. Pedagogičtí pracovníci pracující v zařízení splňují stanovené kvalifikační předpoklady, bezúhonnost a psychickou způsobilost.

- 3.2 Zařízení má upraveny počty pedagogických pracovníků ve službě v závislosti na potřebách aktuálně umístěných dětí.

- 3.3 Zařízení má stanoven způsob zaškolování nových zaměstnanců ve vztahu k umístěným dětem a souvisejícím výchovným postupům. Nově přijatý zaměstnanec má přiděleného uvádějího pracovníka.
- 3.4 Zařízení má stanoven způsob přijímání a působení dobrovolníků, stážistů, externistů a dalších příslušných osob ve vztahu k umístěným dětem a provozu zařízení.
- 3.5 Zařízení má definován způsob podpory osobnostního a profesního rozvoje pracovníků.
- 3.6 Zařízení má vytvořeny podmínky pro pravidelnou intervizi svých pracovníků a zajišťuje přístup pracovníků k supervizi vykonávané externím, nezávislým, a kvalifikovaným odborníkem.
- 3.7 Zařízení má definovány postupy pro pravidelné hodnocení a kontrolu pracovníků a týmů.

4 ORGANIZAČNÍ ASPEKTY

Zařízení zajišťuje péči o děti týmem zaměstnanců, kteří vědí, kdo je řídí a komu se zodpovídají. Existují postupy spolupráce a sdílení informací uvnitř týmu i s dalšími zapojenými subjekty, které dbají na ochranu soukromí a osobních údajů dítěte a jeho rodiny. Zařízení pravidelně sleduje a hodnotí naplňování svého poslání, cílů a kvality poskytované péče a zohledňuje názory dětí, zaměstnanců a dalších zapojených osob.

- 4.1 Zařízení uplatňuje systém vedení dokumentace a postupy zajištění ochrany osobních a citlivých údajů.
- 4.2 Zařízení uplatňuje funkční systém řízení, který je transparentní, srozumitelný, jasně vymezuje kompetence a odpovědnosti zaměstnanců, předávání informací a způsob vzájemné spolupráce.
- 4.3 Zařízení má písemně definována pravidla pro přístup dětí a osob odpovědných za výchovu do osobní dokumentace dítěte. V případě potřeby je před konzultací o záznamech, během ní i po ní poskytnuto vhodné poradenství.
- 4.4 Zařízení uplatňuje postupy spolupráce s jinými subjekty (např. orgány sociálně právní ochrany, školská a zdravotnická zařízení, osoby odpovědné za výchovu, policie, soudy atd.).
- 4.5 Zařízení má písemně definované postupy činnosti v mimořádných situacích ve vztahu k osobnosti dítěte (např. napadení pracovníka nebo ničení majetku zařízení dítětem s psychiatrickou diagnózou). S těmito postupy jsou všechny příslušné osoby seznámeny.
- 4.6 Zařízení brání zneužití moci a postavení pracovníků vůči dětem nebo osobám odpovědným za výchovu.

5 PROSTŘEDÍ VÝKONU PÉČE

Zařízení vytváří pro děti bezpečné prostředí, které umožňuje poskytování požadovaných služeb ve vztahu k jejich oprávněným zájmům a specifickým potřebám.

- 5.1 Zařízení splňuje materiální, technické a hygienické podmínky, které odpovídají kapacitě zařízení a potřebám umístěných dětí.
- 5.2 Zařízení uplatňuje takové postupy k zajištění bezpečnosti dětí, které v co největší možné míře zachovávají soukromí dítěte, jeho svobodný a samostatný pohyb. Užívá-li zařízení k zajištění ochrany stavebně technické prvky a/nebo audiovizuální systémy, má specifikována pravidla jejich použití, se kterými jsou seznámeny děti i zaměstnanci.
- 5.3 Prostorové uspořádání a vybavení zařízení se podobá fungování běžné domácnosti a poskytuje dětem příležitost k osvojení si dovedností spojených s chodem domácnosti.

Zkratky ve standardech kvality péče

A	základní standard
B	rozvojový standard
DD	dětský domov
DDŠ	dětský domov se školou
DDÚ	diagnostický ústav pro děti
DÚ	diagnostický ústav
EZ	elektronické zdroje
IVP	Individuální výchovný plán
MPP	Minimální preventivní program
ODD	osobní dokumentace dítěte včetně Programu rozvoje osobnosti dítěte
ODP	osobní dokumentace pedagogického pracovníka
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dítěte
PP	písemné podklady
PROD	Program rozvoje osobnosti dítěte
RD	rozhovor s dítětem
RV	rozhovor s vedoucím pracovníkem
RZ	rozhovor se zaměstnancem
SVP	středisko výchovné péče
VP	vlastní pozorování
VÚ	výchovný ústav

Pro účely tohoto Výnosu se v rámci standardů kvality péče v zařízeních rozumí

Individuálním výchovným plánem

Plán výchovně vzdělávací péče o konkrétního klienta ve středisku výchovné péče, ve kterém jsou na základě potřeb klienta vymezeny cíle spolupráce, podmínky a postupy, jak jich dosáhnout v různých oblastech života klienta. Individuální plán upravuje Metodický pokyn upřesňující podmínky činnosti SVP, vydaný MŠMT roku 2007.

Intervizí

Aktivita v rámci týmu pracovníků, která zahrnuje sdílení a rozbor případové práce, zpětnou vazbu od účastníků intervizní skupiny, vzájemnou podporu a inspiraci pro další rozvoj případové práce.

Klíčovým pracovníkem

Pro konkrétní dítě určený pedagogický nebo sociální pracovník zařízení, který sleduje vývoj dítěte, všímá si jeho potřeb a spokojenosti, monitoruje výsledky péče, koordinuje zajištění potřeb dítěte, udržuje pravidelný individuální kontakt s dítětem, hájí jeho zájmy; může koordinovat aktivity, činnosti a služby poskytované dítěti, může být klíčovou osobou pro předávání informací o dítěti mezi zařízením a školou nebo zdravotnickým zařízením.

Nepatřičné chování dětí

Chování dítěte, které překračuje sociální a morální normy společnosti.

Prevenčí rizikového chování

Systém opatření, která mají předcházet, zamezit prohlubování a šíření či opakování nežádoucího jevu – rizikového chování. Rizikovým chováním označujeme takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost.

Supervize

Nástroj rozvoje profesních dovedností, posilování vztahů v pracovním týmu a náhledu na problematické situace. V procesu supervize poskytuje externí pracovník (supervizor) supervidovanému jednotlivci nebo týmu zpětnou vazbu k jeho práci. Supervize má většinou formu rozhovoru.

Společensky důležitá osoba

Osoba, ke které má dítě citový vztah, který není jen přechodný, a je zřejmé, že by nedostatek styku s touto osobou pro dítě znamenal újmu.

Formulář pro tvorbu PROD a IVP

PROGRAM ROZVOJE OSOBNOSTI DÍTĚTE

Jméno dítěte:
Datum narození:
Ročník a rok školní docházky:

Střednědobé a krátkodobé cíle péče o dítě v zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy; zejm. vyhodnocení předchozích cílů a způsob dalšího vzdělávání, zapojení do zájmové činnosti, do odpovídajících skupinových, socializačních kontaktů a kontaktů s rodinou:

1. **Osobnostní charakteristika** dětí ovlivňující edukační proces (*např. emoční stabilita, temperament, charakter, osobní tempo, samostatnost, adaptace na změny, ...*)

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

2. **Vztah k lidem** (*např. postavení v kolektivu, vztah k vrstevníkům, k opačnému pohlaví, k dospělým autoritám – ženy, muži; vztah k sobě, sociální zdatnost*)

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

3. **Kontakt a vztahy s rodinou nebo jinými blízkými osobami** (např. četnost, forma, emoční ladění, iniciativa, spolupráce, ...)

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

4. **Sebeobslužné dovednosti** (např. hygiena, stolování, vzhled – úprava)

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

5. **Vztah k povinnostem v zařízení**

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

6. **Školní dovednosti a vzdělávací potřeby** (např. vztah ke škole, vypracovávání domácích úkolů)

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

7. Zájmy, kroužky a profesní orientace

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

8. Další / jiná významná oblast -

Současný stav, zhodnocení uplynulého období:
Cíl:
Plán a postupy:

9. Přání / vyjádření dítěte

--

S programem rozvoje osobnosti dítěte je dítě seznámeno adekvátně věku, na plánu v jednotlivých položkách se účastní.

.....

dne podpis dítěte podpis zástupce zařízení podpis ředitele/ky

Další vyhodnocení programu rozvoje osobnosti zpracovává určený pracovník / vychovatel výchovné (rodinné skupiny) na základě poznatků o uplynulé a aktuální situaci dítěte pravidelně, nejméně však 1x za půl kalendářního roku. Označí splnění zadaných cílů a stanoví nové, s nimiž dítě důkladně seznámí, projedná cíle, prostředky, podmínky, s nimiž mohou k jejich dosažení výchovní pracovníci a děti v budoucím období pracovat /viz. výše/. Diagnostický ústav pomáhá metodickým vedením a kontrolou. PROD by měl být součástí individuálního plánu ochrany dítěte zpracovaného OSPOD a zahrnujícího komplexní aspekty života dítěte.

INDIVIDUÁLNÍ VÝCHOVNÝ PLÁN

Jméno dítěte:
Datum a místo narození:
Ročník a rok školní docházky:
Adresa trvalého pobytu/bydliště:
Kontakt na osobu odpovědnou za výchovu dítěte:

Organizační uspořádání výchovně vzdělávací péče o klienta ve středisku výchovné péče vychází z cílů a potřeb, které jsou vyjádřeny v individuálním výchovném plánu. Středisko klientovi nabízí diagnostické, preventivně výchovné, terapeutické a poradenské služby. Při vypracovávání individuálního výchovného plánu vychází středisko z výsledků diagnostiky klienta. Dále jsou vybrány metody, postupy a podmínky nabízené služby podle možnosti klienta a povahy problémů.

1. Důvod žádosti klienta o přijetí do péče SVP:

--

2. Vymezení cílů, kterých chce klient a osoba odpovědná za výchovu dosáhnout:

--

Vymezení podmínek spolupráce mezi SVP, klientem a osobou odpovědnou za výchovu nezletilého klienta včetně volby postupů a metod, které budou na základě popisu současného stavu (případně zhodnocení již poskytované péče) respektujícího diagnostické poznatky (SVP nebo jiných institucí) v dané oblasti směřovat k cíli poskytované péče:

3. Situace a soužití v rodině

Současný stav:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

4. Vzdělávání ve škole, další vzdělávací dráha

Současný stav:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

5. Ostatní sociální vztahy a vazby

Současný stav:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

6. Vztah ke zdraví, zdravý životní styl, péče o sebe

Současný stav:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

7. Další / jiná významná oblast -

Současný stav:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

8. Plán osobního rozvoje klienta (časová osa a priority jednotlivých oblastí, přístup klienta atp.)

--

9. Přání / vyjádření klienta

S individuálním výchovným plánem, na jehož tvorbě jsem se aktivně podílel/a, souhlasím.

.....

Podpis klienta

.....

podpis osoby odpovědné za výchovu

.....

Dne

.....

podpis etopeda/ psychologa/ zástupce SVP

Standardy kvality služeb ambulantních středisek výchovné péče

Úvodní ustanovení

Pro každý jednotlivý standard platí zároveň tyto zásady:

- (1) Služba je realizována v souladu s potřebami dítěte (případně zletilé osoby do ukončení přípravy na budoucí povolání, nejdéle do věku 26 let), s ohledem na jeho věk, rozumové schopnosti, duševní a tělesný zdravotní stav a rodinný kontext.
- (2) Služba je realizována v souladu s právy a individuálními potřebami dítěte.
- (3) Služba směřuje k rozvoji samostatnosti, aktivní účasti klienta ve společnosti, k posilování sebedůvěry, identity a k rozvoji tělesných, duševních, citových a sociálních dovedností.
- (4) Služba splňuje požadavky zákona č. 109/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- (5) Služba je v souladu s principem rovného přístupu ke klientovi zejména bez ohledu na rasu, barvu pleti, pohlaví, jazyk, náboženství, politické nebo jiné přesvědčení, národnostní, etnický nebo sociální původ, právní či společenské postavení, socioekonomické možnosti, zdravotní postižení, sexuální orientaci atd.
- (6) Služba vychází z aktuálních odborných poznatků.
- (7) Zařízením deklarované postupy jsou naplňovány v praxi.

1. VYMEZENÍ ČINNOSTI

Shrnující záměr: Klienti střediska jsou srozumitelně informováni o poslání, cílové skupině, cílech a metodách práce a je jim umožněno činit informovaná rozhodnutí. Služby jsou poskytovány na základě profesionality, provázanosti a práce s celým sociálním systémem klienta. Jsou poskytovány v bezpečném a respektujícím prostředí. Metody práce vycházejí z vědecky ověřených poznatků.

1.1 Posláním střediska je pomoci dětem, členům rodiny, pedagogům a dalším osobám porozumět příčinám obtížné situace a posílit je v hledání cest k řešení. Středisko provází své klienty v nalézání zdravého, bezpečného a odpovědného způsobu života, ve kterém dítě může naplňovat své vývojové potřeby a potenciál. Poslání střediska je deklarováno široké veřejnosti.

1.2 Středisko poskytuje své služby klientům, kterými jsou:

- a) dítě (případně zletilá osoba do ukončení přípravy na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let) v obtížné životní situaci, s rizikem vzniku a vývoje poruch chování, nebo rizikového chování;
- b) rodič dítěte (osoba odpovědná za výchovu), které je v obtížné životní situaci, v riziku vzniku a vývoje poruch chování, nebo rizikového chování, jedná-li se o řešení situace ve vztahu k dítěti;

- c) pedagog dítěte nebo skupiny dětí, které jsou v obtížné životní situaci, v riziku vzniku a vývoje poruch chování, nebo rizikového chování, jedná-li se o řešení situace ve vztahu k dítěti.
- 1.3 Středisko poskytuje služby založené na profesionalitě, provázanosti a vzájemné spolupráci a využívá práci s celým sociálním systémem dítěte (zapojení členů rodiny, pedagogů nebo dalších důležitých osob a organizací). Ve své práci usiluje o srozumitelnost a zastává pozitivní přístup k řešení situace. Pro své klienty zajišťuje bezpečné a respektující prostředí, ve kterém podporuje svobodu volby klienta, zachovává jeho důvěru. Zastává především zájem dítěte.
- 1.4 Cílem zhodnocení (diagnostické činnosti), intervenční a metodické činnosti střediska je předcházet, zmírňovat nebo zastavit rozvoj rizik na straně dítěte, rodiny, školy nebo vrstevníků, a to především podporou osobnostního rozvoje dětí a jejich rodičů, pedagogů nebo vrstevníků v oblasti sociálních dovedností (např. komunikační dovednosti, dovednosti rozhodování, vytváření přátelských vztahů, posílení rodičovských kompetencí, rozvíjení citové vazby mezi dítětem a rodičem, rozvoj empatie, nastavování jasných pravidel v rodině, ve škole aj.) a intrapsychické (např. zvládání frustrace, stresu, zátěže, hněvu, agrese, posilování sebeúcty, zvyšování zdravého sebeuvědomování, práce s emocemi).
- 1.5 Středisko realizuje programy primární prevence (zejména selektivní a indikované), a to v souladu s aktuálními principy efektivní prevence.
- 1.6 Středisko má písemně zpracovaná pravidla pro ukončení spolupráce s klienty (např. důvody pro ukončení, postup, pravidlo jednorázové konzultace atp.). Klienti jsou s pravidly seznámeni.
- 1.7 Středisko má písemně definovanou roli klíčového pracovníka (garanta) a způsob, jakým dochází ke koordinaci poskytovaných služeb a informovanosti zainteresovaných subjektů. Středisko má stanoven způsob přidělování klíčových pracovníků ke klientům.
- 1.8 Každý klient má svého tzv. klíčového pracovníka (garanta), který zajišťuje informovanost všech zainteresovaných subjektů a koordinaci poskytovaných služeb střediska tomuto klientovi.

2. PERSONÁLNÍ – TÝM

Shrnující záměr: Služby v ambulantním oddělení poskytuje tým kvalifikovaných pracovníků, výše jejich úvazků odpovídá realizovaným službám, poslání střediska, cílům, formám a metodám práce. Pracovníci dále rozvíjejí své profesní kompetence, je jim poskytována podpora a pravidelná zpětná vazba na jejich práci.

- 2.1 Základní personální obsazení ambulantního oddělení střediska je psycholog, speciální pedagog/etoped a sociální pracovník. Výše jejich úvazků odpovídá realizovaným službám, poslání střediska, cílům, formám a metodám práce v ambulantním oddělení a je zřetelně odlišena práce v ambulantním oddělení od činnosti v ostatních částech zařízení.
- 2.2 Pracovníci střediska vykonávají pouze takovou činnost, ke které získali odpovídající odborné vzdělání.
- 2.3 Další vzdělávání pedagogických pracovníků směřuje k rozvoji střediska ve vztahu k jeho poslání a cílům a rolím pracovníků (např. vzdělání v oblasti prevence, vedoucí střediska – manažerské dovednosti; psycholog, speciální pedagog/etoped – terapeutický výcvik, diagnostické a intervenční metody při práci se skupinou, s rodinou atp.).

- 2.4 Pracovníci střediska se účastní supervize, která je realizována externím odborníkem, který má k této činnosti příslušnou kvalifikaci. Doporučený rozsah a zaměření supervize je v souladu s metodickým pokynem.⁴
- 2.5 Pracovníci střediska realizují pravidelné intervize v rámci zařízení.
- 2.6 V rámci dalšího vzdělávání jsou pedagogičtí pracovníci podporováni v účasti na odborných konferencích, nejen formou pasivní, ale i aktivní účasti, jsou podporována vzájemná setkávání pracovníků s dalšími odborníky v oboru, stáže v podobných typech zařízení. Tyto formy dalšího vzdělávání jsou podporovány u všech odborných pracovníků a informace z nich jsou předávány v rámci týmu.
- 2.7 Vedoucí pracoviště stanoví plán uvádění nového pracovníka do výkonu samostatné činnosti. Každému začínajícímu pracovníkovi je přidělen mentor.
- 2.8 Středisko má stanoveny kompetence a vytvořené podmínky pro práci mentora pro nové pracovníky.
- 2.9 Středisko má stanovená pravidla pro přijímání stážistů/praktikantů, jejich práva a povinnosti. Před každou stáží/praxí musí být zřejmý obsah činnosti a plán.
- 2.10 Odborní pracovníci střediska dostávají pravidelnou zpětnou vazbu na svou práci od nadřízeného. Ví, jaká jsou kritéria hodnocení, jak a kdy hodnocení probíhá a jaké z něj plynou důsledky.⁵)
- 2.11 Podkladem pro zpětnou vazbu může být také hospitační činnost ze strany nadřízeného pracovníka. Pracovníci dopředu vědí, na co je zaměřena, a po hospitaci obdrží zpětnou vazbu. Pracovníci si mohou hospitaci vyžádat a mohou si ji také poskytovat navzájem, dovolí-li to chod zařízení.

3. PROGRAM – SLUŽBY

Shrnující záměr: Středisko nabízí a realizuje služby, které vycházejí z poslání střediska a potřeb klientů. O nabízených službách a jejich průběhu jsou klienti srozumitelně informováni. Jsou aktivně zjišťovány názory klientů na poskytované služby a na jejich základě jsou přijímána opatření. K poskytování služeb má středisko odpovídající personální a materiální zázemí. Poskytované služby vycházejí z nejnovějších vědecky ověřených poznatků. Pracovníci realizují jen takové činnosti, ke kterým jsou prokazatelně kompetentní.

- 3.1 Všechny služby střediska směřují k naplňování poslání a cílů činnosti střediska, vycházejí ze zásad činnosti a jsou určeny pro cílovou skupinu střediska.
- 3.2 Středisko realizuje standardní činnosti, které vyplývají ze základních cílů střediska a jsou povinné a jednotné. Tyto činnosti zaručují naplnění základních, zákonem stanovených funkcí střediska. Standardní činnost je střediskem prokazatelně nabízena a je-li o ni zájem ze strany cílové skupiny, pak také realizována. Mezi standardní činnosti střediska patří: terapeutická, poradenská, výchovně vzdělávací, metodická a diagnostická činnost. Středisko může nabízet další služby jako služby doplňkové. Ty jsou nabízeny sekundárně, v souladu s možnostmi střediska, potřebami

⁴) Metodický pokyn k poskytování supervize ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních preventivně výchovné péče.

⁵) Poskytování zpětné vazby je doporučeno alespoň jednou za rok.

regionu a poptávkou klientů po rozšíření standardních služeb. S ohledem na možnosti střediska a indikované potřeby klientů je možné uvedené činnosti poskytovat také terénní formou.

- 3.3 Středisko má pro výkon činností takové odborné, časové, prostorové, finanční, materiálně-technické a personální zázemí, které vyhovuje rozsahu nabízených služeb a typu klientely.
- 3.4 Středisko srozumitelně informuje děti, osoby odpovědné za výchovu, zaměstnance a odbornou veřejnost o nabízených službách, jejich formách, cílech, zásadách a dostupnosti (např. cílová skupina, provozní doba, kontakty atp.). Zpřístupňuje povinné dokumenty (např. vnitřní řád, výroční zpráva atp.). Tyto informace jsou veřejně dostupné na webových stránkách střediska, odpovídají skutečnosti a jsou průběžně aktualizovány.
- 3.5 Středisko aktivně nabízí možnost klientům vyjádřit názor na poskytované služby a na základě výsledků hodnocení realizuje příslušná opatření.
- 3.6 Středisko má definovány vnitřní a vnější postupy pravidelného hodnocení naplňování poslání, cílů a kvality poskytovaných služeb (např. na základě vyhodnocování individuálních výchovných plánů, supervizí, porad o dětech, stížností, evaluačních dotazníků, dotazníkových šetření, zpětných vazeb ze spolupráce s dalšími institucemi) a na základě výsledků hodnocení realizuje příslušná opatření.
- 3.7 Středisko má stanoveny postupy, jak si mohou klienti a další osoby, jichž se poskytovaná služba bezprostředně týká, stěžovat, jak je stížnost evidována a jak je s ní dále nakládáno. Postupy jsou srozumitelné, dostupné v písemné podobě a zahrnují možnost anonymního podání stížností. Zařízení zajistí, že v důsledku podání stížnosti nebude s klientem zacházeno negativně.
- 3.8 Klienti jsou informováni o možných formách stížností (formální, neformální apod.), o tom, jak a komu si mohou stěžovat, jak bude stížnost evidována, kdo a jak ji bude vyřizovat a v jaké lhůtě.

STANDARDNÍ ČINNOSTI

A. Zhodnocení stavu (diagnostika)

- 3.9 Zhodnocení (diagnostika) stavu a situace klienta slouží jako podklad pro stanovení cílů a výběr vhodných intervencí. Cílem zhodnocení (diagnostiky) je nalezení potenciálu a zdrojů dítěte a jeho rodinného a sociálního prostředí, o které se může intervenční proces opřít; a identifikace symptomů, příčin a následků potíží, které přispívají ke stávajícímu stavu. V souvislosti s intervenčním procesem je cílem zhodnocení také zlepšení sebepoznání klienta a zvyšování motivace ke změně. Výstupem není stanovení lékařské diagnózy.
- 3.10 Zhodnocení (diagnostika) je realizována za účelem:
 - a) orientačního vstupního, průběžného a výstupního posouzení klienta, vytvoření individuálního výchovného plánu a nastavení intervenčního procesu;
 - b) komplexního posouzení v indikovaných případech pro nastavení dalšího intervenčního procesu;

- c) doporučení pro zohlednění potřeb dítěte ve vzdělávacím procesu, jehož povaha nevyžaduje doporučení školského poradenského zařízení;
- d) indikace selektivní nebo indikované primární prevence rizikového chování v třídním kolektivu.
- 3.11 Středisko používá pro zhodnocení stavu a situace klienta různé cílené metody, např. osobní, rodinnou a sociální anamnézu, zmapování prostředí, pozorování, rozhovor, test aj. Používané metody jsou v souladu s vývojovými trendy.
- 3.12 Výstupem zhodnocení (diagnostiky) je popis potíží klienta, jeho zdrojů a potenciálu, detekce aktuálního sociálního kontextu problému, vytvoření hypotéz o příčinách a následcích, stanovení strategií řešení problému (individuálního výchovného plánu) nebo doporučení na jiné odborné pracoviště.
- 3.13 Cílovou skupinou pro zhodnocení (diagnostickou práci) je: dítě (případně zletilá osoba do ukončení přípravy na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let) v obtížné životní situaci, s rizikem vzniku a vývoje poruch chování, nebo rizikového chování; rodinný systém klienta; školní třída.
- 3.14 Diagnostické služby jsou realizovány ve formě individuální, ve formě skupinové je poskytována pouze screeningová diagnostika sociálních vztahů nebo rizikového chování ve třídě.
- 3.15 Volba diagnostických metod se řídí věkem klienta a účelem vyšetření, které také určuje podrobnost diagnostiky. Diagnostika osobnosti a intelektu dítěte je prováděna na základě klinických metod (pozorování, rozhovor, anamnéza) a standardizovaných testových metod (výkonové testy a testy osobnosti) s normami, které byly získány na české populaci. Volba zvoleného postupu zohledňuje případné komorbidity a znevýhodnění dítěte (motorické, senzorické, sociální).
- 3.16 Pro screeningovou diagnostiku sociálních vztahů nebo rizikového chování ve třídě jsou využívány standardizované metody vytvořené za tímto účelem, doplnkově také rozhovor, dotazník, posuzovací škály, informace od pedagogických pracovníků, rodičů a dalších.
- 3.17 Jako součást zhodnocení (diagnostiky) středisko využívá informace od ostatních odborníků (lékařské zprávy, informace od pedagogů, školského poradenského zařízení, OSPOD, atp.).
- 3.18 Zhodnocení (diagnostickou činnost) realizuje psycholog, speciální pedagog, sociální pracovník, který splňuje zákonem stanovené kvalifikační předpoklady. Pracovník využívá diagnostických metod, ve kterých je proškolen, pokud je to u nich vyžadováno.

B. Intervenční činnosti – poradenské, výchovně-vzdělávací, terapeutické

- 3.19 V rámci intervenčních činností středisko poskytuje terapeutické, výchovně-vzdělávací a poradenské služby⁶⁾.

⁶⁾ Terapeutické činnosti jsou založené na některé z ověřených psychoterapeutických vědeckých metod, která je v souladu s nároky Evropské asociace pro psychoterapii (EAP).

- 3.20 a) Středisko poskytuje poradenské služby s cílem zlepšit orientaci klienta v problému, zvýšit povědomí klienta o možnostech řešení problému a o svých právech a povinnostech. Poradenská služba nabízí klientovi emoční a sociální podporu, podporuje motivaci klientů k práci na změně a podporuje klienta k vyhledání dalších psychologických, sociálních nebo zdravotních služeb, vyžaduje-li to povaha potíží klienta. Obsahem poradenských služeb je zejména poskytnutí informací, rad nebo podpory při hledání cest k řešení situace pro klienta a/nebo členy jeho rodiny, a doporučení, případně zprostředkování navazujících služeb.
- 3.20 b) Středisko poskytuje výchovně-vzdělávací činnost. Cílem je edukace klientů v oblasti příčin a možností předcházení, zmírňování nebo zastavení poruch chování nebo rizikového chování a podpora osobnostního rozvoje dětí a jejich rodičů, pedagogů nebo vrstevníků v oblasti sociálních dovedností (např. komunikační dovednosti, dovednosti rozhodování, vytváření přátelských vztahů, posílení rodičovských kompetencí, rozvíjení citové vazby mezi dítětem a rodičem, rozvoj empatie, nastavování jasných pravidel v rodině, ve škole aj.) a intrapsychické (např. zvládání frustrace, stresu, zátěže, hněvu, agrese, posilování sebeúcty, zvyšování zdravého sebeuvědomování, práce s emocemi).
- 3.20 c) Středisko poskytuje terapeutickou činnost, jejímž cílem je hlubší porozumění klienta sobě samému a obtížím, se kterými se potýká, a hledání vlastního východiska a sil k jejich překonání. Pracovník nepřichází s řešením, ale provází klienta a pomáhá mu nalézt a uskutečnit jeho vlastní způsob, jak zvládnout situaci, se kterou si původně nevěděl rady. Terapeutická práce směřuje k podpoře osobnostního rozvoje, k vytvoření vhodných strategií pro zvládání obtížných situací a řízení vlastního chování, k posílení klienta v jeho možnostech, kompetencích a zdrojích, a k podpoře fungování sociálních a rodinných vztahů klienta.
- 3.21 Pro realizaci výchovně vzdělávacího programu má středisko předem stanoven cíl, cílovou skupinu, formu včetně délky programu, místo, kdy a kým bude program realizován, rámcový obsah programu, jak bude program evaluován.
- 3.22 Cílovou skupinou pro všechny intervenční činnosti je dítě (případně zletilá osoba do ukončení přípravy na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let) v obtížné životní situaci, s rizikem vzniku a vývoje poruch chování, nebo rizikového chování; a dále je to rodič dítěte (osoba odpovědná za výchovu), které je v obtížné životní situaci, v riziku vzniku a vývoje poruch chování, nebo rizikového chování, jedná-li se o řešení situace ve vztahu k dítěti; případně rodinný systém dítěte (u terapeutických a poradenských činností).
- 3.23 a) Poradenská služba je poskytována formou individuální, rodinnou nebo skupinovou a lze ji realizovat osobním setkáním, telefonicky nebo emailem.
- 3.23 b) Výchovně vzdělávací činnost a je poskytována formou individuální nebo skupinovou.
- 3.23 c) Terapeutická činnost je poskytována ve formě individuální (dítě), rodinné (rodinný systém) a skupinové (např. rodičovská skupina, dětská skupina).
- 3.24 Výběr metod odpovídá zvolené intervenční činnosti.

Poradenská činnost je realizována prostřednictvím vedení poradenského rozhovoru a metod učení (edukace, nácviku, modelování situací).

Mezi metody výchovně-vzdělávací práce patří především vedení rozhovoru, zpětná vazba, nácviky, modelové situace, využití výzvy, prožitku, hra spojená s reflexí, využití expresivních kulturních projevů (dramatických, hudebních, tanečních), zážitková pedagogika, artefietika.

Terapeutická práce používá především metodu vedení terapeutického rozhovoru. Její součástí může být dále nácvik, edukace, modelování situací, hra, relaxace, imaginace nebo použití expresivních metod (muzikoterapie, arteterapie apod.).

- 3.25 Intervenční činnosti může realizovat psycholog, speciální pedagog nebo sociální pracovník, který splňuje zákonem stanovené kvalifikační předpoklady. Terapeutické služby může poskytovat pracovník, který kromě zákonem definovaných kvalifikačních předpokladů splňuje tyto předpoklady: je absolventem psychoterapeutického výcviku nebo frekventantem, který absolvoval min. 250 hodin psychoterapeutického výcviku a je v rámci výcviku pod supervizí; průběžně se účastní supervize terapeutického procesu.

C. Metodická činnost

- 3.26 Středisko poskytuje metodické služby, jejichž cílem je metodická podpora a edukace pedagogů v oblasti příčin a možností předcházení, zmírňování nebo zastavení poruch chování nebo rizikového chování, která směřuje k nalezení optimálních postupů pro práci s dítětem.
- 3.27 Cílovou skupinou pro metodickou činnost je pedagog dítěte nebo skupiny dětí, které jsou v obtížné životní situaci, v riziku vzniku a vývoje poruch chování, nebo rizikového chování, jedná-li se o řešení situace ve vztahu k dítěti.
- 3.28 Metodické vedení pedagogů případně dalších odborníků je poskytováno formou individuálních nebo skupinových konzultací.
- 3.29 Mezi metody práce patří především vedení rozhovoru, zpětná vazba, metody učení.
- 3.30 Metodickou činnost může poskytovat psycholog, speciální pedagog, sociální pracovník, a to v rámci své odbornosti.

DALŠÍ ČINNOSTI

- 3.31 Středisko realizuje další nepovinné činnosti, které odpovídají naplňování cíle a poslání střediska a ke standardním činnostem přinášejí důležitou přidanou hodnotu. Středisko musí zajistit, že pro naplňování další činnosti bude mít odpovídající podmínky, a že zapojení pracovníci budou splňovat odpovídající kvalifikační předpoklady. Mezi další činnosti patří např. vzdělávací programy, krizová intervence, rodinná terapie, programy selektivní primární prevence rizikového chování, asistovaný kontakt, koordinace a vedení případových konferencí.

4. ORGANIZACE – ŘÍZENÍ

Shrnující záměr: Systém řízení ve středisku je transparentní a srozumitelně formulovaný. Status střediska, kompetence, odpovědnosti a povinnosti vedoucího pracovníka a dalších pracovníků jsou vymezeny tak, aby zajišťovaly naplňování cílů, poslání a rozvoj střediska. Umístění střediska, jeho

prostory a provozní doba odpovídá cílům a charakteru činností. Je respektován rozsah přímé práce pracovníků a středisko má specifikovány činnosti, které jsou do přímé činnosti zahrnuty. Středisko uplatňuje systém vedení dokumentace a nakládání s osobními údaji, který je v souladu s etickými zásadami a platnou legislativou. Tyto postupy jsou jasně definovány a uplatňovány v praxi.

- 4.1 Středisko uplatňuje funkční systém řízení, který je transparentní, srozumitelný, jasně vymezuje kompetence a odpovědnosti zaměstnanců, předávání informací a způsob vzájemné spolupráce.
- 4.2 Středisko má jasně definovaný svůj právní status. Je-li středisko součástí zařízení ústavní a ochranné výchovy, je jeho postavení v rámci zařízení zřetelně specifikováno. Kompetence, odpovědnosti a povinnosti vedoucího střediska jsou písemně vymezeny tak, aby zajišťovaly naplňování cílů a poslání střediska.
- 4.3 Nemá-li středisko právní subjektivitu, podílí se vedoucí střediska na plánování a hospodárném čerpání financí ve středisku a má přístup k aktualizovaným informacím o čerpání rozpočtu střediska.
- 4.4 Pokud je středisko součástí jiného zařízení, je vedoucí střediska přítomen při důležitých rozhodnutích týkajících se pracoviště, za které zodpovídá (např. personální zajištění, plánování programu – koncepce střediska, informovanost, odborný růst – supervize, odpovědnost za odbornost).
- 4.5 Pro zajištění poskytování kvalitních služeb středisko nabízí své služby s respektem k rozsahu hodin pro jednotlivé pracovníky v rámci přímé pedagogické, výchovné, speciálně pedagogické nebo pedagogicko-psychologické činnosti a má specifikovány činnosti, které jsou do přímé činnosti zahrnuty.
- 4.6 Středisko má stanoveny rozmezí obvyklé časové dotace pro jednotlivé činnosti zohledňující cíl a charakter činnosti a potřeby klientů.
- 4.7 Zařízení má stanovenou provozní dobu, která odpovídá cílům a charakteru činností střediska. Informace je veřejně dostupná.
- 4.8 Umístění střediska a místo, ve kterém je preventivně výchovná péče poskytována, je v souladu s posláním a funkcí střediska, charakterem poskytovaných služeb a možnostmi a potřebami klientů, včetně zajištění minimalizace negativního dopadu na klienty vlivem možných předsudků v souvislosti s umístěním střediska a poskytováním služeb.
- 4.9 Prostory a materiálně technické vybavení střediska odpovídají podmínkám stanoveným v příslušných právních předpisech⁷⁾, charakteru, cíli a kapacitě poskytovaných činností a potřebám cílové skupiny. Pro přímou práci s klienty má středisko vymezeny takové prostory, které umožňují vytvořit diskrétní zónu, ve které bude zachováno soukromí a bezpečí klienta. Prostory a vybavení střediska jsou udržovány a uspořádány tak, že vytvářejí příjemné a důstojné prostředí pro práci s klienty.

⁷⁾ Vyhláška č. 458/2005 Sb., kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací práce ve střediscích výchovné péče

- 4.10 Středisko má stanoveny postupy pro zjišťování a vyhodnocování názoru na poskytované služby od klientů a dalších osob, kterých se služby bezprostředně dotýkají, a na jejichž základě realizuje příslušná opatření.
- 4.11 Středisko uplatňuje systém vedení dokumentace a postupy zajištění osobních a citlivých údajů, má stanoveny postupy, jak se spisovou (elektronickou) dokumentací nakládá. Zároveň má definována pravidla pro přístup dětí a osob odpovědných za výchovu do osobní dokumentace dítěte. Všichni pracovníci jsou s těmito pravidly a postupy seznámeni.
- 4.12 Středisko má specifikovány postupy pro sdílení informací třetí straně o klientovi a průběhu nebo výsledcích poskytované péče, které jsou v souladu s etickými zásadami a platnou legislativou, a tyto postupy uplatňuje v praxi.

5. SPOLUPRÁCE V REGIONU

Shrnující záměr: Středisko aktivně spolupracuje s dalšími subjekty v regionu podílejícími se na péči o klienty střediska. Klientům středisko poskytuje informace o dalších službách, v případě potřeby jim s nimi zprostředkovává kontakt.

- 5.1 Středisko má zmapovanou aktuální síť subjektů poskytujících návazné nebo doplňující služby v regionu. Pro zabezpečení komplexní a kontinuální péče s nimi středisko aktivně spolupracuje. Středisko poskytuje klientovi informace o nabídkách dostupných služeb, v případě jejich indikace podporuje klienta v jejich využití, případně mu s nimi zprostředkovává kontakt.
- 5.2 Středisko spolupracuje s institucemi, které se podílejí na řešení situace klienta, např. se sociálními pracovníky oddělení sociálně právní ochrany dětí, se školou dítěte, s policií, se sociálními kurátory, probačními úředníky, soudy aj. Formy spolupráce jsou voleny adekvátně s ohledem na potřeby dítěte při řešení jeho situace. V případě indikace vytváří středisko příležitost pro setkání zástupců institucí a poskytovatelů služeb nad situací klienta.

6. ETIKA

Shrnující záměr: Středisko má stanoveny a při poskytování služeb se řídí veřejně dostupnými etickými zásadami, které vycházejí ze základních etických principů a směřují k prospěchu a bezpečí klientů.

- 6.1 Středisko má stanoveny etické zásady, vztahující se k jeho činnosti; jsou srozumitelné, aktuální a veřejně dostupné.
- 6.2 Etické zásady střediska jsou ve prospěch klientů a směřují k základním etickým principům.
- 6.3 Etické zásady se věnují práci a vztahům s klienty, mezi kolegy navzájem, vztahům s veřejností (např. střetu zájmů, přijímání darů, hranic vztahů s klienty mimo pracovní dobu, jak postupovat v případě pochybností atp.).
- 6.4 Pracovníci střediska znají etické zásady střediska, dodržují je a pracují v souladu s nimi.

Zkratky ve standardech kvality služeb ambulantních SVP

DZ	doplňkové zdroje
EZ	elektronické zdroje
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ODK	osobní dokumentace dítěte včetně Programu rozvoje osobnosti dítěte
ODP	osobní dokumentace pedagogického pracovníka
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dítěte
PP	písemné podklady
RK	rozhovor s dítětem
RV	rozhovor s vedoucím pracovníkem
RZ	rozhovor se zaměstnancem
SVP	středisko výchovné péče
VP	vlastní pozorování

Pro účely tohoto Výnosu se v rámci standardů kvality služeb ambulantních SVP rozumí

Indikovaná primární prevence

Indikovaná primární prevence znamená předcházení rizikovému chování u dětí a mládeže s již identifikovanými předpoklady pro rizikové chování nebo začínajícím rizikovým chováním u konkrétních jedinců. Podstatou indikované prevence je, že jedinec byl již indikován – tedy vybrán dle posouzení své individuální situace (diagnostikou, screeningem, dotazníky apod.). Na této úrovni lze s klientem preventivně pracovat individuálně i skupinově. Cílem indikované prevence je podchytit problém co nejdříve, správně jej posoudit, vyhodnotit potřebnost specifických intervencí a neprodleně tyto intervence zahájit. Jde např. o žáky, kteří se dostali do pozice oběti šikanování nebo o agresory či o žáky, kteří experimentují s návykovými látkami. Vedle minimalizace rizik jsou dílčími cíli indikované primární prevence stanovení míry problému prostřednictvím diagnostiky a zaměření na konkrétní změny v chování a prožívání žáků.

Indikované případy

Případy, kdy je potřeba hlubšího porozumění např. z důvodu nejasnosti vyplývající z orientačního vstupního posouzení, nejasné etiologie problému, potřeby podrobnějšího zmapování osobnosti klienta nebo jeho rodinného systému, potřeby diferenciální diagnostiky atp.

Intervize

Způsob konzultace v rámci týmu pracovníků, zaměřený na postup práce s klienty nebo týmovou spolupráci, který zahrnuje sdílení a rozbor případové práce, zpětnou vazbu od účastníků intervizní skupiny, vzájemnou podporu a inspiraci pro další rozvoj případové práce. Je vedena interním pracovníkem.

Klíčový pracovník (garant)

Pro konkrétního klienta určený odborný pracovník střediska, který sleduje vývoj klienta a jeho situaci, všímá si jeho potřeb a spokojenosti, monitoruje výsledky péče, koordinuje zajištění potřeb v souvislosti s cílem a formy péče; může koordinovat činnosti a služby poskytované klientovi, vede spisovou dokumentaci klienta atp.

Etické principy

Jde o souhrn základních mravních zásad a chápání hodnot vztahujícím se k profesnímu chování. Uvedené principy vycházejí z práce W. D. Rosse, rozpracované pro poradce a terapeuty (Baštecká et al., 2016), první 4 principy jsou obecně považovány jako základní principy etiky:

- *Zásada neškodit* odkazuje k Hippokratovu *primum non nocere*. Klademe si otázku, zda svými intervencemi či nečinnostmi klientovi záměrně či z nekompetence neškodíme.
- *Činění dobra* se skládá ze snahy chránit klienta před zlem, zastavit zlo, které se mu děje a činit a prosazovat pro něj dobro.

- *Autonomie* jako respekt ke klientovu svobodnému a rozhodování a předpoklad jeho schopnosti se takto rozhodovat.
- *Spravedlnost* jako rovný přístup bez ohledu na rasu, pohlaví, věk, vyznání.
- *Věrnost* ve smyslu spolehlivost, důvěryhodnost, věrnost odbornosti a metodě.
- *Sebeúcta* pracovníka jako základ pro sebereflexi a péči o sebe.

Mentor

Pověřený zkušenější pracovník střediska, který odborně vede méně zkušeného, začínajícího kolegu, předává mu techniky dobré praxe atp.

Obtížná životní situace

Životní situace, která nastává v důsledku určité překážky, kterou klienti nezvládají sami vlastními silami odstranit. Jde např. o vztahové problémy, potíže ve školním nebo školském prostředí, rozvodovou situaci, přílišné nároky okolí, ztrátu zdraví případně smrt nebo nemoc blízkého člověka, úzkostné stavy, závislosti, domácí násilí, atp. Zároveň může jít o životní situaci, kdy životní návyky a způsob života dítěte nebo mladistvého jsou v konfliktu s převládajícími společenskými normami, jde např. o situaci, kdy dítě vyrůstá v sociálním okolí páchajícím trestnou činností, žije v sociálně vyloučené lokalitě atp., jeho návyky a způsob života jsou v konfliktu s možnostmi harmonického a zdravého vývoje, popř. situace, kdy není umožněno uspokojování základních potřeb jedince.

Poradenské služby

Činnost odborníků střediska, jejíž cílem je zlepšit orientaci klienta v problému, zvýšit povědomí klienta o možnostech řešení problému a o svých právech a povinnostech. Poradenská služba nabízí klientovi emoční a sociální podporu, podporuje motivaci klientů k práci na změně a podporuje klienta k vyhledání dalších psychologických, sociálních nebo zdravotních služeb, vyžaduje-li to povaha potíží klienta. Obsahem poradenských služeb je zejména poskytnutí informací, rad nebo podpory při hledání cest k řešení situace pro klienta a/nebo členy jeho rodiny, a doporučení, případně zprostředkování navazujících služeb.

Do poradenských činností patří např. konzultace výchovného přístupu, poradenství pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, poradenství v systému sítě služeb, poradenství při volbě vhodné vzdělávací cesty, poradenství při výběru vhodného naplnění volného času, poradenství při zvládání krizových a náročných životních situací pro klienty.

Porucha chování

Obecně jde o děti, které nerespektují sociální normy adekvátně jejich věku, ačkoli jim rozumí. Standardy nevymezují poruchy chování dětí pouze ve smyslu lékařské diagnózy (Mezinárodní klasifikace nemocí, 10. revize, Diagnostický statistický manuál, V. revize). Mohou to být také poruchy chování, které nemusí plně naplňovat všechna diagnostická kritéria, vedle nerespektování norem bývá často přidružena snížená schopnost navazovat a udržovat zdravé sociální vztahy.

Prevence rizikového chování

Systém opatření, která mají předcházet, zamezit prohlubování a šíření či opakování rizikového chování nebo nežádoucího jevu.

Principy efektivní prevence

Principy efektivní prevence znamenají vědecky ověřené a potvrzené metody a techniky používané v primární prevenci rizikového chování, u kterých byla potvrzena úspěšnost v předání informací, v působení na ovlivnění názorů, postojů a chování cílové skupiny. Mezi hlavní zásady efektivní prevence patří především dlouhodobá a kontinuální práce s dětmi, provázanost a komplexnost preventivního působení, včasný začátek preventivních aktivit, práce v malých skupinách, kruhové uspořádání sezení, interaktivní obsah, aktivní účast cílové skupiny, nabídka pozitivních alternativ k rizikovému chování a orientace nikoliv pouze na úroveň informací, ale především na kvalitu postojů a změnu chování, např. nácvikem asertivity, zkvalitněním komunikace atd.

Programy primární prevence

Aktivity zaměřené na předcházení, zmírnění či oddálení rizikového chování u dětí a mladistvých. Programy primární prevence dělíme podle míry rizika ohroženosti cílové skupiny na všeobecné, selektivní a indikované (viz níže). Jsou vedeny odborníky proškolenými v oblasti prevence.

Přímá činnost

Přímou činností se rozumí veškerá činnost, která se odehrává v bezprostředním kontaktu s klientem a/nebo osobami zapojenými do řešení situace klienta (např. individuální konzultace, rodinné konzultace, konzultace s rodičem, diagnostika, odborné konzultace, skupinová práce s klientem, rodiči, třídním kolektivem, účast na výchovných komisích a případových konferencích apod.).

Rizikové chování

Pod pojmem rizikové chování rozumíme takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost. Tento pojem nahrazuje dříve používaný termín sociálně patologické jevy. Termín sociálně patologické jevy je jednak stigmatizující, normativně laděný a klade příliš velký důraz na skupinovou/společenskou normu. Vzorce rizikového chování považujeme za soubor fenoménů, jejichž existenci a důsledky je možné podrobit vědeckému zkoumání a které lze ovlivňovat preventivními a léčebnými intervencemi⁸⁾.

Selektivní primární prevence

Předcházení rizikovému chování u dětí a mládeže, u kterých jsou ve zvýšené míře přítomny rizikové faktory pro vznik a vývoj různých forem rizikového chování, tj. jsou na základě statistik více ohrožené než jiné skupiny populace, nebo u nich rizikové chování již bylo započato jako u skupiny, ale není

⁸⁾ Miovský et al.: Primární prevence rizikového chování ve školství. Tišnov: Sdružení SCAN. 2010

identifikováno, které konkrétní děti jsou v jaké fázi rozvoje rizikového chování. Není tedy posuzována aktuální situace jednotlivce, ale zvýšená míra ohrožení jedince je vyhodnocena pouze na základě příslušnosti k určité skupině. Rizikové skupiny lze identifikovat na základě biologických, psychologických, sociálních nebo environmentálních rizikových faktorů souvisejících s rizikovým chováním, dále např. podle rodinné historie, místa bydliště nebo úrovně sociálního znevýhodnění. Jedná se např. o děti ze socio-kulturně znevýhodněných rodin, děti s poruchami chování, děti hyperaktivní nebo s poruchou pozornosti. Dále se jedná např. o třídní kolektivy, kde je podezření na zhoršené vztahy žáků.

Stáž/praxe

Forma vzdělávání, odborný studijní pobyt v jiném zařízení.

Supervize

Nástroj rozvoje profesních dovedností, zkvalitňování vztahů v pracovním týmu a náhledu na problematické situace. Jednotlivci nebo tým konzultuje své otázky, témata, problémy se supervizorem, externím odborníkem vyškoleným k poskytování supervize.

Terapeutická činnost

Činnost, jejímž cílem je hlubší porozumění klienta sobě samému a obtížím, se kterými se potýká, a hledání vlastního východiska a sil k jejich překonání. Terapeut nepřichází s řešením, ale provází klienta a pomáhá mu nalézt a uskutečnit jeho vlastní způsob, jak zvládnout situaci, se kterou si původně nevěděl rady. Terapeutická práce směřuje k podpoře osobnostního rozvoje, k vytvoření vhodných strategií pro zvládání obtížných situací a řízení vlastního chování, k posílení klienta v jeho možnostech, kompetencích a zdrojích, a k podpoře fungování sociálních a rodinných vztahů klienta. Je poskytována odborníky s vysokoškolským a terapeutickým vzděláním.

Terénní forma služby

Za terénní formu služby považujeme přímou činnost s klientem mimo pracoviště SVP, která zvýší dostupnost služeb, případně změna prostředí souvisí s efektivitou intervence.

Všeobecná primární prevence

Všeobecná primární prevence znamená předcházení rizikovému chování u běžné populace dětí a mládeže bez rozdělování na méně či více rizikové skupiny. Zohledňuje se pouze věkové složení cílové skupiny, případně specifika daná např. typem školy (např. sportovní škola).

Patří sem tematické programy se zpracovanou metodikou pro danou cílovou (věkovou) skupinu. Jedná se o programy obvykle pro jednu školní třídu či adekvátní sociální skupinu.

Cílem všeobecné primární prevence je předcházet rizikovému chování a to nejen informováním o rizicích, ale také podporou zdravého chování v kolektivu, osvojováním zdravých způsobů života, rozvojem komunikačních dovedností apod.

Výchovně- vzdělávací činnost

Do výchovně vzdělávací činnosti patří např. růstové skupiny, zátěžové programy, programy nařízené soudem jako výchovná opatření, sociálně rehabilitační program.

Činnost odborníků střediska, jejíž cílem je edukace klientů v oblasti příčin a možností předcházení, zmírňování nebo zastavení poruch chování nebo rizikového chování a podpora osobnostního rozvoje dětí a jejich rodičů, pedagogů nebo vrstevníků v oblasti sociálních dovedností (např. komunikační dovednosti, dovednosti rozhodování, vytváření přátelských vztahů, posílení rodičovských kompetencí, rozvíjení citové vazby mezi dítětem a rodičem, rozvoj empatie, nastavování jasných pravidel v rodině, ve škole aj.) a intrapsychické (např. nácvik zvládání: frustrace, stresu, zátěže, hněvu, agrese, posilování sebeúcty, zvyšování zdravého sebeuvědomování, práce s emocemi).

Zhodnocení (diagnostika) stavu a situace klienta

Slouží jako podklad pro stanovení cílů a výběr vhodných intervencí, cílem zhodnocení (diagnostiky) je nalezení potenciálu a zdrojů dítěte a jeho rodinného a sociálního prostředí, o které se může intervenční proces opřít; a identifikace symptomů, příčin a následků potíží, které přispívají ke stávajícímu stavu. V souvislosti s intervenčním procesem je cílem zhodnocení také zlepšení sebepoznání klienta a zvyšování motivace ke změně. Výstupem není stanovení lékařské diagnózy. Cílem je popis potíží klienta, jeho zdrojů a potenciálu, detekce aktuálního sociálního kontextu problému, vytvoření hypotéz o příčinách a následcích, stanovení strategie řešení problému (individuálního výchovného plánu) nebo doporučení na jiné odborné pracoviště.

Jméno dítěte:
Datum a místo narození:
Ročník a rok školní docházky:
Adresa trvalého pobytu/bydliště:
Kontakt na osobu odpovědnou za výchovu dítěte:

Organizační uspořádání výchovně vzdělávací péče o klienta ve středisku výchovné péče vychází z cílů a potřeb, které jsou vyjádřeny v individuálním výchovném plánu. Středisko klientovi nabízí diagnostické, preventivně výchovné, terapeutické a poradenské služby. Při vypracovávání individuálního výchovného plánu vychází středisko z výsledků diagnostiky klienta. Dále jsou vybrány metody, postupy a podmínky nabízené služby podle možnosti klienta a povahy problémů.

1. Důvod žádosti klienta o přijetí do péče SVP:

--

2. Vymezení cílů, kterých chce klient a osoba odpovědná za výchovu dosáhnout:

--

Vymezení podmínek spolupráce mezi SVP, klientem a osobou odpovědnou za výchovu nezletilého klienta včetně volby postupů a metod, které budou na základě popisu současného stavu (případně zhodnocení již poskytované péče) respektujícího diagnostické poznatky (SVP nebo jiných institucí) v dané oblasti směřovat k cíli poskytované péče:

4. Situace a soužití v rodině

Současný stav:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

4. Vzdělávání ve škole, další vzdělávací dráha

Současný stav:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

5. Ostatní sociální vztahy a vazby

Současný stav:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

6. Vztah ke zdraví, zdravý životní styl, péče o sebe

Současný stav:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

7. Další / jiná významná oblast -

Současný stav:
Cíl:
Metody, postupy, podmínky:

8. Plán osobního rozvoje klienta (časová osa a priority jednotlivých oblastí, přístup klienta atp.)

--

9. Přání / vyjádření klienta

--

S individuálním výchovným plánem, na jehož tvorbě jsem se aktivně podílel/a, souhlasím.

.....

Podpis klienta

.....

podpis osoby odpovědné za výchovu

.....

Dne

.....

podpis etopeda/ psychologa/ zástupce SVP

Podrobnosti o zprávě o uskutečnění metodické podpory pracovníka diagnostického ústavu v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a preventivně výchovné péče, dodatku ke zprávě a o průběžné zprávě pro MŠMT

1. Zpráva o poskytnutí metodického vedení obsahuje:

- místo, datum a dobu konání metodického vedení,
- stanovený rozsah metodického vedení a jeho argumentace,
- stěžejní závěry z posouzení naplňování standardů,
- stěžejní doporučení pro zařízení nebo středisko,
- vyjádření k potřebě realizace následné návštěvy.

2. Je-li součástí metodického vedení také následná návštěva, pak dodatek ke zprávě z následné návštěvy shrne realizované aktivity a výsledky zařízení nebo střediska v plnění doporučení.

3. Průběžná zpráva diagnostického ústavu, kterou předkládá ministerstvu, zejména obsahuje:

- názvy zařízení a středisek, ve kterých bylo metodické vedení realizováno a kterým bylo nabídnuto,
- datum a doba trvání jednotlivých metodických vedení,
- zdali a kdy byly realizovány následné návštěvy v zařízeních a střediscích,
- stručné vyhodnocení situace v jednotlivých zařízeních a střediscích ve vztahu ke kvalitativním kritériím stanovených ve standardech,
- případné návrhy potřebných změn u zařízení nebo středisek ve svém územním obvodu.

Příloha č. 4 k Výnosu ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 17/2018

Rozdíl Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče a standardů kvality služeb ambulantních SVP

V rámci tvorby standardů kvality služeb jsme vycházeli mimo jiné ze Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče (Pacnerová a kol., 2015). Některé z těchto původních standardů platných pro všechny typy zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a preventivně výchovné péče byly v původním dokumentu označeny *, což zpravidla znamenalo, že neplatí pro ambulantní služby. Přesto jsme v rámci tvorby speciálních standardů pro ambulantní formu SVP došli k závěru, že i některé další standardy nejsou v podobě, jaké jsou, aplikovatelné bez úprav pro ambulantní formu SVP. Ačkoli zbylé standardy nejsou ve shodném znění s původními obecnými standardy platnými pro ambulantní SVP, obsahují většinou vše, co zmiňovaly standardy obecné, i když někdy v několika standardech (např. naplňování standardu 1.3 ze standardů kvality služeb ambulantních SVP odpovídá částí standardů 4.6, 2.17 a 2.19 ve standardech kvality péče o děti v zařízeních. Pouze ve výjimečných případech tomu tak není. Abychom se vyhnuli zmatení, jaké standardy tedy platí pro která zařízení, přidáváme ještě kapitolu pojednávající o významných rozdílech v porovnání standardů „obecných“ a „speciálních“ s vysvětlením nebo upřesněním. Doporučujeme nicméně nadále využívat pro reflektování kvality služeb ambulantních SVP zejména standardy vytvořené za tímto účelem, a to i v případě, že jsou ambulantní formy SVP poskytovány v rámci jiné instituce, pro kterou platí standardy zaměřené na kvalitu péče při pobytu dítěte v instituci.

Tato příloha má pouze informační charakter.

Rozdíl standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče a standardů kvality služeb ambulantních SVP

Standard obecný – zařízení a SVP	Standard speciální - ambulantní SVP	rozdíl
1.1 Zařízení má písemně stanovenou specifikaci cílové skupiny.	1.2 Středisko poskytuje své služby klientům, kterými jsou: a) dítě (případně zletilá osoba do ukončení přípravy na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let) v obtížné životní situaci, s rizikem vzniku a vývoje poruch chování, nebo rizikového chování...	Ve standardech kvality služeb ambulantních SVP není povinnost písemně stanovit specifikaci cílové skupiny. Důraz je kladený na praxi a na zjišťování naplnění standardu prostřednictvím různých zdrojů.
1.2 Zařízení má písemně definovány své cíle, činnost, poslání, zásady a základní principy poskytované péče, které respektují individuální kontext situace dítěte a jeho rodinné situace a kontinuitu jeho vývoje.	1.1 Posláním střediska je pomoci dětem, členům rodiny, pedagogům a dalším důležitým osobám porozumět příčinám obtížné situace a posílit je v hledání cest k řešení. Středisko provází své klienty v nalézání zdravého,	Není povinnost písemně definovaného cíle, činnosti, poslání a principů. Důraz je kladený na praxi a na zjišťování naplnění standardu prostřednictvím různých zdrojů.

	bezpečného a odpovědného způsobu života, ve kterém dítě může naplňovat své vývojové potřeby a potenciál. Poslání střediska je deklarováno široké veřejnosti.	
1.4 Zařízení má písemně specifikovanou svoji úlohu v systému péče o ohrožené děti na místní, regionální, případně nadregionální úrovni.	5.1 Středisko má zmapovanou aktuální síť subjektů poskytujících návazné nebo doplňující služby v regionu. Pro zabezpečení komplexní a kontinuální péče s nimi středisko aktivně spolupracuje. Středisko poskytuje klientovi informace o nabídkách dostupných služeb, v případě jejich indikace podporuje klienta v jejich využití, případně mu s nimi zprostředkovává kontakt. 5.2 Středisko spolupracuje s institucemi, které se podílejí na řešení situace klienta, např. se sociálními pracovníky oddělení sociálně právní ochrany dětí, se školou dítěte, s policií, se sociálními kurátory, probačními úředníky, soudy aj. Formy spolupráce jsou voleny adekvátně s ohledem na potřeby dítěte při řešení jeho situace. V případě indikace vytváří středisko příležitost pro setkání zástupců institucí a poskytovatelů služeb nad situací klienta.	Spolupráci v regionu se věnují ve standardech pro ambulantní střediska výchovné péče 2 standardy v samostatně vymezené kapitole. Standardy explicitně neuvádí nutnost písemně specifikovat svou úlohu v systému péče na různých úrovních, nicméně implicitně tento předpoklad obsažený je tím, že středisko má zmapovanou síť a aktivně spolupracuje. Důraz je tedy opět kladen na praxi, ta může být doložena písemnými podklady, ale i kombinací dalších zdrojů.
1.9 Do evaluace péče poskytované zařízením jsou zapojováni také zaměstnanci.	3.6 Středisko má definovány vnitřní a vnější postupy pravidelného hodnocení naplňování poslání, cílů a kvality poskytovaných služeb (např. na základě vyhodnocování individuálních výchovných plánů, supervizi, porad o dětech, stížností, evaluačních dotazníků, dotazníkových šetření, zpětných vazeb ze spolupráce s dalšími institucemi) a na základě výsledků hodnocení realizuje příslušná opatření.	Ve standardu ambulantních forem SVP není explicitně uvedeno, že do evaluace jsou zapojováni také zaměstnanci, nicméně je uvedeno, že středisko má definovány také vnitřní postupy. Tam spadají také zaměstnanci, jak uvádí příklady v závorce.
2.1 Přijetí dítěte je realizováno v úzké spolupráci se všemi příslušnými zúčastněnými. Zařízení projednává s dítětem, osobou odpovědnou za výchovu a relevantními subjekty, přání a představy, očekávání, cíle a možnosti péče. Názor všech zúčastněných je aktivně zjišťován, zvažován a je mu přikládána váha.	<i>Tento standard nemá ve standardech pro ambulantní SVP svůj ekvivalent.</i>	Standard je vymezen pouze přijetím dítěte, ve standardech ambulantních SVP se předpokládá, že klient může být i rodič dítěte nebo pedagog. Zároveň přijetí dítěte tak, jak je zde vymezeno, v ambulantních službách neprobíhá. Informace od ostatních zúčastněných se zjišťují se souhlasem

		zákonného zástupce nebo dospělého klienta. Zároveň jsou tyto oblasti vymezeny v IVP.	
2.3 Zařízení seznamuje děti a osoby odpovědné za výchovu s jejich povinnostmi vyplývajícími z pobytu nebo činnosti dítěte v zařízení a s postupy pro podporu a kontrolu jejich naplňování a s důsledky při nedodržení povinností.	1.6 Středisko má písemně zpracovaná pravidla pro ukončení spolupráce s klienty (např. důvody pro ukončení, postup, pravidlo jednorázové konzultace atp.). Klienti jsou s pravidly seznámeni. 3.4 Středisko srozumitelně informuje děti, osoby odpovědné za výchovu, zaměstnance a odbornou veřejnost o nabízených službách, jejich formách, cílech, zásadách a dostupnosti (např. cílová skupina, provozní doba, kontakty atp.). Zpřístupňuje povinné dokumenty (např. vnitřní řád, výroční zpráva atp.). Tyto informace jsou veřejně dostupné na webových stránkách střediska, odpovídají skutečnosti a jsou průběžně aktualizovány.	V rámci standardů ambulantních SVP bychom zvažovali pouze druhou část standardu pro pobytová zařízení, předpokládáme, že dítě/klient je v ambulantní službě v doprovodu zákonného zástupce nebo s jeho souhlasem. Povinnosti, postupy a pravidla poskytování služby jsou klientovi sděleny při sepisování kontraktu, kde se také uvádí podmínky ukončení služby. Ty upravuje uvedený standard.	
2.11 Zařízení aktivně předchází vzniku předsudků a jejich negativních dopadů na děti ze strany okolí zařízení, ke kterému by mohlo dojít v souvislosti s poskytováním péče.	4.8 Umístění střediska a místo, ve kterém je preventivně výchovná péče poskytována, je v souladu s posláním a funkcí střediska, charakterem poskytovaných služeb a možnostmi a potřebami klientů, včetně zajištění minimalizace negativního dopadu na klienty vlivem možných předsudků v souvislosti s umístěním střediska a poskytováním služeb.	Rozdíl je v akcentu na aktivní předcházení v rámci standardů pro pobytová zařízení a rozšířením v rámci standardů ambulantních forem SVP.	
2.16 Zařízení má zpracován Program rozvoje osobnosti (PROD) nebo Individuální výchovný plán (IVP). Zařízení zajišťuje, že PROD/IVP je implementován do programů a činností s dětmi a je živým nástrojem péče o dítě. S obsahem PROD/IVP je dítě seznámeno a může se k němu vyjádřit.	3.6 Středisko má definovány vnitřní a vnější postupy pravidelného hodnocení naplňování poslání, cílů a kvality poskytovaných služeb (např. na základě vyhodnocování individuálních výchovných plánů, supervizi, porad o dětech, stížností, evaluačních dotazníků, dotazníkových šetření, zpětných vazeb ze spolupráce s dalšími institucemi) a na základě výsledků hodnocení realizuje příslušná opatření. 3.10 Zhodnocení (diagnostika) je realizována za účelem: a) orientačního vstupního, průběžného a výstupního posouzení klienta, vytvoření individuálního výchovného plánu a nastavení intervenčního procesu.	Tzv. PROD je vypracováván v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, středisek výchovné péče se netýká. To, že zařízení má pro klienta vypracovaný IVP, ukládá vyhláška č. 458/2005, která dále upřesňuje práci s ním. Proto v rámci standardů ambulantních SVP tuto oblast dále nerozpracováváme, vyjma standardů 3.6, 3.10 a 3.12. Uvedená vyhláška se zabývá např. vypracováním individuálního výchovného plánu a podporou klienta při jeho naplňování, vyhodnocování atp.	
2.20 Motivační systém výchovně-vzdělávacího procesu je transparentní pro děti a zaměstnance, respektuje cíle,	1.3 Středisko poskytuje služby založené na profesionalitě, provázanosti a vzájemné spolupráci a využívá práci s celým	Ambulantní střediska výchovné péče využívají případný motivační systém v rámci	

zásady a principy péče a práva všech zúčastněných osob, upřednostňuje pozitivní motivaci dítěte.	sociálním systémem dítěte (zapojení členů rodiny, pedagogů nebo dalších důležitých osob a organizací). Ve své práci usiluje o srozumitelnost a zůstává optimistický přístup k řešení situace. Pro své klienty zajišťuje bezpečné a respektující prostředí, ve kterém podporuje svobodu volby klienta, zachovává jeho důvěru. Zastává především zájem dítěte.	terapeutického procesu. Nelze ale stanovit jednotný motivační systém výchovné vzdělávacího procesu pro všechny stejné. Klienty SVP jsou také rodiče nebo pedagogičti pracovníci, kteří potřebují při interakci s dětmi poradit. Nevnímáme to v rámci standardů kvality služeb ambulantních SVP jako zásadní kritérium kvality. Zároveň ale vyzdvihujeme v uvedeném standardu optimistický přístup k řešení situace.
2.21 Pedagogičti pracovníci i děti jsou seznámeni s možnými následky nepatřičného chování dětí a zvolené výchovné postupy jsou v souladu s výchovnými cíli, přiměřené a časově omezené. O realizovaných opatřeních ve výchově u dětí je veden záznam a jsou součástí osobního spisu dítěte.	1.6 Středisko má písemně zpracovaná pravidla pro ukončení spolupráce s klienty (např. důvody pro ukončení, postup, pravidlo jednorázové konzultace atp.). Klienti jsou s pravidly seznámeni.	Uvedený standard nemá pro ambulantní formu střediska výchovné péče zásadní opodstatnění. V ambulantní práci nejsou udělována opatření ve výchově. Pokud se dítě projevuje nepatřičně, je s tímto jevem zacházeno v rámci intervence, případně jsou stanovena pravidla pro ukončení spolupráce. Služba je zpravidla dobrovolná. Klienti zároveň nejsou pouze děti.
3.1 Zařízení má specifikovány kvalifikační nároky na zaměstnance, které odpovídají druhu poskytovaných služeb, počtu a potřebám dětí. Pedagogičti pracovníci pracující v zařízení splňují stanovené kvalifikační předpoklady, bezúhonnost a psychickou způsobilost.	2.1 Základní personální obsazení ambulantního oddělení střediska je psycholog, speciální pedagog/etoped a sociální pracovník. Výše jejich úvazků odpovídá realizovaným službám, posílání střediska, cílům, formám a metodám práce v ambulantním oddělení a je zřetelně oddělena práce v ambulantním oddělení od činnosti v ostatních částech zařízení.	Ve standardech kvality služeb v ambulantních formách střediska výchovné péče není zmíněna podmínka bezúhonnosti a psychické způsobilosti, jelikož to vychází z jiných závazných předpisů a předpokládáme, že to je samozřejmost. Nerozvíjí to tedy kvalitu služeb v zařízení.
4.3 Zařízení má písemně definovaná pravidla pro přístup dětí a osob odpovědných za výchovu do osobní dokumentace dítěte. V případě potřeby je před konzultací o záznamech, během ní i po ní poskytnuto vhodné poradenství	4.11 Středisko uplatňuje systém vedení dokumentace a postupy zajištění osobních a citlivých údajů, má stanoveny postupy, jak se spisovou (elektronickou) dokumentací nakládá. Zároveň má definována pravidla pro přístup dětí a osob odpovědných za výchovu do osobní dokumentace dítěte. Všichni pracovníci jsou s těmito pravidly a postupy seznámeni.	Standards explicitně neuvádí nutnost písemně definovat pravidla, uvádí nutnost definovat pravidla a to, že všichni pracovníci tyto postupy znají, resp. jsou s nimi seznámeni. Důraz je tedy opět kladen na praxi, ta může být doložena písemnými podklady, ale i kombinací dalších zdrojů.
4.5 Zařízení má písemně definované postupy činnosti v mimořádných situacích ve vztahu k osobnosti dítěte. S těmito postupy jsou všechny příslušné osoby seznámeny.	<i>Tento standard nemá ve standardech pro ambulantní SVP svůj ekvivalent.</i>	Standard vznikl z toho důvodu, že v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a preventivně výchovné péče jsou umístěny děti, které se ve vztahu ke své osobnosti (např. děti s psychiatrickou zátěží), dostávají často do

		určitých mimořádných situací. V ambulantní formě střediska jsou klienty děti, jejich rodiče a pedagogičtí pracovníci. Klienti dochází na konzultace, nejsou tam umístěni, a proto nepředpokládáme nutnost písemně definovat postupy činnosti v mimořádných situacích ve vztahu k osobnosti dítěte.
4.6 Zařízení brání zneužití moci a postavení pracovníků vůči dětem nebo osobám odpovědným za výchovu.	Ve standardech pro ambulantní střediska výchovné péče je poslední kapitola věnovaná tématu etika, které v sobě tento standard implicitně obsahuje při odkazování na základní etické principy v kontextu zásad vytčených před standardy.	Standardy kvality služeb ambulantních SVP se nezaměřují pouze na tento jeden etický aspekt, ale zabývají se etickými principy ve středisku.

